

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กัญญกร อัครรัตนกร

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

E-mail : k.kun9089@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวิธีการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ เทคนิคเดลฟาย สนทนากลุ่ม และประเมินความคิดเห็นของเกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่ามัธยฐาน และค่าระหว่างพิสัยควอไทล์ ทดสอบความสอดคล้อง ผลการวิจัยพบว่า 1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นด้วยกับองค์ประกอบการวิจัย และจากการสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 9 คน เห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมดี 2. ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 165 คน ต่อบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา, ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Management Model according to Sufficiency Economy Philosophy

Kanayakorn Akararatanakorn

Western University, Thailand

E-mail : k.kun9089@gmail.com

Abstract

The purposes of this study were: 1) to determine the factors of development of the school management model according to sufficiency economy philosophy; 2) to present the school management model. The research methodology consisted of three steps: Delphi Technique, Focus Group Discussion and Evaluation. The analysis of the data was accomplished by computation of percentage, mean, and standard deviation. The median and interquartile ranges were also computed to test the accordance postulated of the study. Based on the findings of the study that: 1) the group of educational experts was strongly agreed with the factors and indicators of development of the of the school management model according to sufficiency Economy Philosophy. Based on group discussion, all nine school principals agreed with the school management model according to sufficiency Economy Philosophy, 2) Overall the opinions of 165 administrators toward the school management model according to sufficiency Economy Philosophy was at high level ($\bar{X} = 4.65$).

Key Words: School management model, Sufficiency economy philosophy

บทนำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยมีการเตรียม “ระบบภูมิคุ้มกันที่ดี” ด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของทุนที่มีอยู่ในประเทศและการบริหารจัดการความเสี่ยงให้พร้อมรับกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของคนไทยทุกคนและมุ่งสู่การพัฒนาของประเทศไทยชาติให้มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนสืบไป ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษา โดยบรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศ จำนวน 31,508 แห่ง ต้องมีการบริหารจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปลูกฝังอบรมบ่มเพาะ สร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และได้กำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะ 3 ปี ตั้งแต่ 2558-2560 มีเป้าหมายให้สถานศึกษาทั่วไปต้องผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงครบทุกแห่ง และให้มี “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา” ครอบคลุมจังหวัดในปี 2558 และครบทุก

เขตพื้นที่การศึกษาภายในปี 2560 เพื่อเป็นพี่เลี้ยงและแหล่งศึกษาดูงานของสถานศึกษาเครือข่ายและผู้สนใจ ให้ผู้บริหารนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับชีวิตและการบริหารงาน สนับสนุนครูให้นำไปใช้ออกแบบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน เห็นความสำคัญและนำมาใช้จนเกิดเป็นนิสัย อีกทั้งทำให้โรงเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร และมีความพร้อมในการพัฒนาเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อทำหน้าที่เป็นแกนนำขยายผล ทั้งในรูปแบบของการเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน เป็นวิทยากรและการเป็น “พี่เลี้ยง” ให้คำแนะนำให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มูลนิธิสยามกัมมาจล, 2556)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดลอม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ไทย ซึ่งการจัดการศึกษาจะดำเนินไปใน 2 ส่วน คือ การบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ และการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสอดแทรกสาระหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในห้องเรียน และประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียน (ปริยานุช พิบูลสรารุณ, 2550 : 16)

ดังนั้นเพื่อพัฒนาสถานศึกษายกระดับเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษาสีสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ไทย อันเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนสืบไปในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งเป็นสถานที่ศึกษาดูงานและเป็นพี่เลี้ยงสถานศึกษาอื่นๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งเป้าหมายไว้ จำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยการพัฒนาแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังต่อไปนี้

ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. การเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. การจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน
5. การสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้
6. การสร้างเครือข่ายขยายผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เลือกกลุ่มตัวอย่างมาศึกษา จำนวน 21 คน โดยวิธีบอกต่อ (Snow ball) สำหรับกระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน สำหรับการจัดทำ Focus Group

ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 290 แห่ง สำหรับการประเมินความคิดเห็น (Evaluation) เลือกกลุ่มตัวอย่างมาศึกษา จำนวน 165 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. การพัฒนาารูปแบบ หมายถึง กระบวนการสร้างหรือพัฒนาารูปแบบตลอดจนการทดสอบรูปแบบที่ดีให้มีคุณภาพ การจะนำไปสู่สภาวะการณ์ที่ดีในการวิจัย มีกระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างหรือพัฒนาารูปแบบ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ

2. การบริหารจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแผนจัดองค์การ การกระตุ้น การสั่งการ การควบคุมและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. รูปแบบการพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง กระบวนการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 36 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การเตรียมความพร้อมของผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำเนินงานอย่างมีระบบ และเกิดการขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ อย่างเข้มแข็ง และยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 2 การจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำหลักสูตร/หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำจัดหาสื่อ/แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 4 กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ในกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาบุคลากร พัฒนาคุณภาพชีวิตตลอดจนมีการขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่บุคคลในครอบครัวและชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้เกิดการเรียนรู้ในหลักการ 2 เงื่อนไข 3 ท่วง และ 4 มิติ คือ 2 เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม 3 ท่วง คือ ทางสายกลาง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง และ 4 มิติ ได้แก่ วัตถุ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบที่ 5 การสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง การสร้างลักษณะเฉพาะและจุดเน้นที่ชัดเจน สามารถมองเห็นภาพอย่างชัดเจน

องค์ประกอบที่ 6 การสร้างเครือข่ายขยายผล หมายถึง การสร้างเครือข่ายและการขยายผลสำหรับการบริหารจัดการเป็นแหล่งศึกษาดูงาน

4. ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง สถานศึกษาพอเพียงที่น้อมนำหลักปรัชญาแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ทรงมีพระราชดำริให้ทุกคนปฏิบัติตนอยู่ในความพอเพียง ซึ่งหลักของความพอเพียงเป็นการปฏิบัติที่อยู่บนทางสายกลาง ประกอบด้วย 3 ท่วง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความรู้และคุณธรรม และ 4 มิติ ได้แก่ วัตถุ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มาปรับใช้ในการจัด

ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 21 คน สำหรับ Delphi Technique ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา จำนวน 9 คน สำหรับการจัดทำ Focus Group กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 165 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ การบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงเรียนรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถิติที่ใช้ ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed methodology) เพื่อเสนอการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการ การศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative method) คือ เทคนิคการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) และ ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ในการประเมินความเหมาะสมและยืนยันองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นนำองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน มาสนทนากลุ่ม (Focus group) ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method) คือ เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหาร การศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สังเคราะห์ไว้ สร้างเป็นรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Cheek List)

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกการพัฒนา

รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เชี่ยวชาญ 21 คน เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ

พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Opened End)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอน ดังนี้

ครั้งที่ 1 เป็นแบบสอบถามในลักษณะ

คำถามเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์และวิจารณ์อย่างกว้างขวางในทุกประเด็น การรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 1 นี้ อาจใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ พูดคุยสนทนากับผู้เชี่ยวชาญโดยมีการตั้งคำถามเปิดนำแทนการส่งคำถามไปให้ก็ได้ ซึ่งจะทำให้ได้ความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและต่างประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ

ครั้งที่ 2 ใช้แบบสอบถามฉบับใหม่ที่ได้

จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบคำถามเปิดในครั้งที่ 1 มาสร้างเป็นคำถามปิด ซึ่งจะสร้างเป็นคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale Questionnaire) แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ

ครั้งที่ 3 ก่อนส่งให้ตอบครั้งที่ 3 จะต้อง

นำคำถามครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์หาคำมัธยฐาน และพิสัยควอไทล์ของคำถามแต่ละข้อแล้วใช้ข้อคำถามเดิมนั้นสร้างแบบสอบถามฉบับใหม่ โดยเพิ่มคำมัธยฐานกับพิสัยควอไทล์ไว้พร้อมกับบอกให้ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นทราบว่า ผลการตอบครั้งที่ 2 ท่านตอบอยู่ตำแหน่งใด และผู้เชี่ยวชาญนั้นทบทวนคำตอบและตอบกลับอีกครั้ง ซึ่งในการตอบครั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะทราบว่าตนมีความคิดเห็นแตกต่างหรือไม่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเพียงไรและจะได้พิจารณาว่า ตนเห็นด้วยกับความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนอื่น ๆ หรือไม่ หากไม่เห็นด้วยก็ให้แสดงเหตุผลประกอบยืนยันคำตอบเดิมนั้น

จากนั้นนำคำตอบที่ได้ในครั้งที่ 3 มา

วิเคราะห์หาคำมัธยฐานและพิสัยควอไทล์ใหม่และจัดพิมพ์ค่าใหม่เช่นเดียวกับครั้งที่ 3 แล้วนำส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบใหม่อีกครั้งเป็นครั้งสุดท้าย และสรุปรูปแบบการพัฒนาแบบการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เหมาะสมก่อนนำไปใช้ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Model) และค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range) แต่ละข้อคำถามที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน จากนั้นส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 พร้อมทั้งรายงานให้ผู้เชี่ยวชาญทราบค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยควอไทล์ของแต่ละข้อคำถามที่วิเคราะห์ได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและที่วิเคราะห์ได้จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญคนนั้นรวมทั้งคำตอบเดิมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทราบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างคำตอบของตนเองและของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการนำมาใช้ประกอบการพิจารณาทำการตัดสินใจ ยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบของตน หากผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิม แต่เป็นคำตอบที่มีค่าอยู่นอกพิสัยควอไทล์ ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นต้องให้เหตุผลประกอบ (บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์, 2553 : 160-161)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย

1) หาคำมัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์
จากแบบสอบถามรอบที่ 2 ที่ตอบโดยกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งแสดงคำมัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์
และตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในรอบที่ 2 ลงใน
แบบสอบถามรอบที่ 3

2) นำค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ มาแปลผล ดังนี้ มัธยฐานจากแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงด้านการศึกษ กระทรวงศึกษาธิการ ตาม
ประกาศมูลนิธิยุวสตริคุณ จำนวน 165 คน
ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนที 1
วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2) ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนที 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เถนธ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 82-83)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้
ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นสถานศึกษาพอเพียง สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยศึกษารายละเอียดของความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ ลักษณะ กระบวนการ ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัย ศึกษาถึงองค์ประกอบของรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวคิดของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน เช่น ปรียานุช พิบูลสรารุธ, ศาลินา บุญแก้ว และนันทกาญจน์ ชินประหัตษ์, สุธรรม ธรรมทัศนันทน์, จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์ พบว่า องค์ประกอบของความสำเร็จของการจัดการศึกษาตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ ศาสนา บุญเกิด และนันทกาญจน์ ชินประห์ชัย มีความชัดเจน ครบถ้วนมากที่สุดแล้วนำมาพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปรับรายละเอียดให้เหมาะสมกับสถานศึกษา และกำหนดเป็นองค์ประกอบ 6 ด้านของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ (1) ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (2) ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ (3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (4) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน (5) ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ และ (6) ด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รูปแบบการบริหารเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 6 ด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล

ความเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านบุคลากร

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

องค์ประกอบที่ 3 ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพความเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รอบที่ 1 นำแบบสอบถามฉบับที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไปสัมภาษณ์การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนทั้งสิ้น 21 คน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยเรียงลำดับความสำคัญมากที่สุด ดังนี้ ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการสร้าง อัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ และด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล ส่วนความเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรียงลำดับความสำคัญมากที่สุด ดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก เมื่อนำไปหาคำมัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงให้เห็นว่าการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสม

ตาราง 3 ค่าร้อยละและอันดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านองค์ประกอบหลักโดยรวม

รายการ	ความคิดเห็น	
	ร้อยละ	อันดับ
1 ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	92.86	1
2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้	88.57	3
3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	87.07	4
4 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน	89.29	2
5 ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้	85.71	5
6 ด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล	82.86	6
เฉลี่ย	87.73	

ตาราง 4 ค่าร้อยละและอันดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านองค์ประกอบหลักโดยรวม

รายการ	ความคิดเห็น	
	ร้อยละ	อันดับ
1 ด้านบุคลากร	100.00	1
2 ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	95.24	2
3 ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก	90.48	3
เฉลี่ย	90.48	

รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่พัฒนามาจากคำตอบในรอบแรก โดยจะนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาสร้างข้อคำถามใหม่ ในรูปของมาตรประมาณค่า (Rating Scale Questionnaire) ให้ครอบคลุมองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง เมื่อนำไปหามีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสม

ตาราง 4 ค่ามัธยฐาน (Mdn) และค่าพิสัยควอไทล์ (Iq) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อองค์ประกอบหลักในภาพรวม

ข้อที่	รายการ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
1	ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	5.00	0.00
2	ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้	5.00	1.00
3	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	5.00	1.00
4	ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน	5.00	0.00
5	ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้	5.00	1.00
6	ด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล	5.00	1.00

รอบที่ 3 นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมตอบแบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับครั้งนี้มีการแสดงค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่มพร้อมทั้งคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ผ่านมาเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นใหม่ก็ได้ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เมื่อนำไปหามีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงให้เห็นว่าการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสม

นำแบบสอบถามการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 คนเพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า สถานศึกษาที่เป็นศูนย์การเรียนรู้มีความเห็นว่าการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบที่ควรให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ และด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล ด้านการสร้างอัตลักษณ์ศูนย์การเรียนรู้ ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบของความเป็นศูนย์การเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ในการเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา
เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง ตามสภาพปัจจุบันในภาพรวมแต่ละด้าน

องค์ประกอบของความเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6 ด้าน	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง	4.63	0.50	มากที่สุด
2. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้	4.69	0.48	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.61	0.50	มากที่สุด
4. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน	4.62	0.50	มากที่สุด
5. ด้านการสร้างอัตลักษณ์ศูนย์การเรียนรู้	4.65	0.49	มากที่สุด
6. ด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล	4.69	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.65	0.49	มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ
การศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษา
ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มี 6 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมในหลัก
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/
ฐานการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้าน
การจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ด้านการสร้างอัต
ลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ และด้านการสร้างเครือข่าย
ขยายผล

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา
ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
จากการสอบถามผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 165
คน ถึงความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า สถานศึกษา

ที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้น
พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีสภาพความเป็นศูนย์
การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่
ในระดับมากที่สุด และเห็นว่าการพัฒนารูปแบบการ
บริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความ
เหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหาร
จัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัย อภิปรายผลตามหัวข้อ ดังนี้

1. จากการทำเทคนิคเดลฟายของ
ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 คน ทั้ง 3 รอบ และนำคำตอบของ

ผู้เชี่ยวชาญมาสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ทุกคนมีความเห็นร่วมกันว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสม ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้านคือ ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ และด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้และด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล รองลงมาคือ ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน สอดคล้องกับกับศาลินา บุญเกื้อ และนันทกาญจน์ ชินประห์ชัย (2557 : 100) ได้สรุปองค์ประกอบของการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ของศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้แก่ โดยนำเสนอข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา 2) การจัดระบบการเรียนรู้ 3) กิจกรรมโรงเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) การดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และ 5) การสร้างเครือข่ายและขยายผล เนื่องจากโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เป็นสถานศึกษาพอเพียงที่มีศักยภาพในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่ผู้อื่นได้ด้วยการเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน

สอดคล้องกระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 3) ยังได้วางแนวทางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้ 1) การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การขยายผลและการพัฒนาเครือข่าย 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และ 5) การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้หลักการบริหารจัดการศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ และด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล ด้านการสร้าง อัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ ด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 165 โรงเรียน เพื่อหาความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นพบว่า สถานศึกษาที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเห็นว่าการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด นั่นคือ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสม

และเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับบุษยามันถุภ. (2556) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐม พบว่าผู้บริหาร อบต.ในจังหวัดนครปฐมเป็นเพศชาย ระดับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของบุคลากรอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการปลูกฝังผู้บริหารให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด จึงควรจัดสรรทรัพยากรการบริหารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการในกลยุทธ์ต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและขับเคลื่อนสู่การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ต่อเนื่องตลอดจนสนับสนุนสร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อให้การบริหารจัดการ

การศึกษา ได้มีกำลังใจในการทำงานร่วมกันและขยายเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสู่เป้าหมายที่กำหนด

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารจัดการศึกษามุ่งสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษาเครือข่ายในชุมชน ท้องถิ่น สังคม ประเทศ เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลังและระดมทรัพยากรมาร่วมจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในประเด็นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรจะศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป ดังนี้

2.1 ปัจจัยเพื่อมุ่งสู่ความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาของสถานเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งสู่ประสิทธิผลในสถานศึกษา

References

- Boonkua, S. and Shinprahat, N. (2014). **Lesson learning and analyzing identity of sufficiency economy philosophy learning center**. Research of sufficiency economy learning center. Yuwasatirakoon Foundation.
- Jitjirajan, J. (2010). **A model development of the higher educational management by applying the philosophy of sufficiency economy in the private higher educational institutions of Thailand**. Bangkok: National Research Council of Chiangmai, Chiangmai University.
- Manruek, B. (2013). **Application of the Sufficiency Economy Philosophy to management by Administrative Officers of Sub-district Administrative Organizations in Nakhon Pathom Province**. Master of Arts thesis, NIDA.
- Ministry of Education. (2012). **Announcement of Ministry of Education about model school, Learning progress and administration along sufficiency economy philosophy “Sufficiency School 2011”**. from <http://www.moe.go.th/moe/upload/ews20/FileUpload/33103-7117.pdf>
- Office of the National Economics and Social Development Board. (2017). **Summary of the twelfth national economic and social development plan (2017 – 2021)**. Bangkok: Prime Minister’s Office.
- Piboonsarawut, P. (2007). **Operating education according to sufficiency economy philosophy**. Bangkok : Ministry of Education.
- Puttapoompitak, V. and Inwang, K. (2015). **Living the philosophy of Sufficiency Economy in the Thai village of Phitsanulok Province, Phitsanulok**.
- Srisa-ad, B. (2002). **Primary research**. (7th ed). Bangkok: Suweeriyasan.CO.,LTD.
- Srisatitnarakoon, B. (2010). **The methodology in nursing research**. Bangkok: U&I Inter Media.
- Tamtassananon, S. (2011). **Principles of Administration Policy and Educational Planning**. Master of Education Program in Education Administration. Faculty of Education, Maharakam, Maharakam niversity.
- The Siam Commercial Foundation. (2013), **The Thai Commercial Bank, Limited. Sufficient and education management**. Bangkok : The Siam Commercial Foundation, The Thai Commercial Bank, Limited.